

ACADEMIA SCIENTIARVM SOCIALIVM ET
POLITICARVM REIPVBLICAE
SOCIALISTAE ROMANIAE
INSTITVTVM HISTORICVM ET ARCHAEOLOGICVM
NAPOCENSE

FONTES SEDITIONIS HORIANAE

CVRANTE

Acad. Prof. **STEPHANO PASCV**

SERIES B. FONTES NARRATIVAE

VOL^{um}. 1773—1785

EDITVM

PER

**NICOLAVM EDROIV, HELENAM BOZAC, LADISLAVM GYEMÁNT,
VOLKERVM WOLLMANN, ALEXANDRVM NEAMȚV,
COSTINVM FENEȘAN**

IN AEDIBUS ACADEMIAE REIPVBLICAE SOCIALISTAE
ROMANIAE

Bucvrestis, MCMLXXXIII

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE
CLUJ-NAPOCA

IZVOARELE RĂSCOALEI LUI HOREA

SUB REDACȚIA

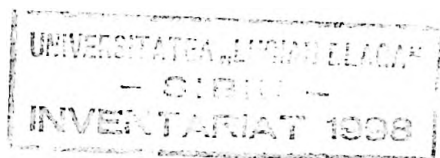
Acad. prof. ȘTEFAN PASCU

SERIA B. IZVOARE NARATIVE

VOL. I. 1773—1785

PUBLICAT
DE

NICOLAE EDROIU, ILEANA BOZAC, LADISLAU GYEMÁNT,
VOLKER WOLLMANN, ALEXANDRU NEAMȚU,
COSTIN FENEȘAN

18 NOE 1985

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE
ROMÂNIA
BUCUREȘTI, 1983

INV. 106.439 83

CUPRINS

<i>Introducere generală</i> (Acad. Ștefan Pascu)	V
<i>Cuvînt introductiv la volumul I</i> (Acad. Ștefan Pascu)	IX
<i>Notă asupra ediției</i> (Colectivul de autori)	XV
<i>Publicarea izvoarelor narative ale răscoalei lui Horea</i> (Acad. Ștefan Pascu)	XVII
I. Michael Conrad von Heydendorff (1730—1821), <i>Eine Selbstbiographie</i> [O autobiografie]	1
II. [Anonim], <i>Tagbuch der merckwürdigen Vorfälle bei den jetzigen wallachischen Unruhen</i> [Jurnalul întîmplărilor neobișnuite din timpul prezentelor tulburări ale românilor]	40
III. Ioseph Lamasch (1753—1835), <i>Diarium Romano-Catholicae Parochialis Montanae Ecclesiae Nagy-Agiensis</i> [Jurnalul bisericii parohiale montanistice romano-catolice din Săcărimb]	45
IV. [Anonim], <i>Journal über alle wegen der Wallachischen Unruhen an des Herrn Königlichen Gubernator Excellenz gerade eingelauffene Briefe und Berichte; so wie über alle von Seiner Excellenz, ausser dem Rath gemachte Verfügungen und Expeditionen, ohne die an das Gubernium eingegangene, des Herrn Commandierenden Generalen Excellenz, von Zeit zu Zeit, brevi manu mitgetheilte Berichte</i> [Însemnări zilnice despre toate scrisorile și rapoartele primite de excelența sa guvernatorul regesc, privitoare la răscoala românilor, precum și despre hotărîrile și dispozițiile expediate de excelența sa, făcute în afara consiliului, în afară de rapoartele excelenței sale generalul —, pe care le-a comunicat din cînd în cînd <i>brevi manu</i> Guberniului]	51
V. Gyulai Ferenc, <i>Emlékiratai (1716—1787)</i> [Memorii 1716—1787]	59
VI. [Anonim], <i>Extract des Anfangs der Unruhen, Szalatna den 8-ten Decembris 1784</i> [Rezumat despre începutul tulburărilor, Zlatna la 8 decembrie 1784]	63
VII. [Anonim], <i>Summarische Uebersicht der merckwürdigsten Vorfälle während der Volcks Unruhen im Monath Novembr(is) und Decembr(is) 1784, so wie der dawider gemachten Vorkehrungen; nach der Ordnung der Tage, an welchen die erstatteten Berichte und Anzeigen eingelauffen und die Befehle an die Behörden erlassen worden sind</i> [Conspect sumar despre întîmplările mai neobișnuite din timpul tulburărilor poporului în lunile noiembrie și decembrie 1784, precum și	

- VIII. Johann Friedrich Seiwert, *Tagbuch über alles, was der Wallachischen Volks-Unruhen wegen im Jahr 1784 in den Monaten November und December von ihrem ersten Ausbruch an, bis zu ihrer gänzlichen Dämpfung, von Tag zu Tag an das Königliche Gubernium einberichtet, so wie was hierauf theils von ihm zur Wiederherstellung der Ruhe verhandelt, veranlasst und an die Unterbehörden verfügt, theils von Allerhöchsten Orten allergnädigst verordnet worden* [Jurnal despre tot ce s-a raportat la Guberniul regesc privitor la tulburările poporului român în anul 1784 în lunile noiembrie și decembrie, zi de zi, de la prima lor izbucnire pînă la înăbușirea lor totală, precum și ceea ce s-e discutat, s-a hotărît și s-o dispus autorităților subordonate pentru restabilirea liniștii, în parte de către Guberniu, în parte ceea ce s-a ordonat preamiliostiv de către forurile preafnalte]
- IX. Ludovicus Siess — Johann Michael Schenk, *De annis 1784 et 1785 relationes Domini actuarii Ludovici Siess de tumultu et insurrectione gentis Valachicae in Transsylvania contra nobilitatem et nationem Hungaram ibidem, de tempore in tempus Domino archivario Ioanni Michaeli Schenk Kis Martonium submissae* [Relatările din anii 1784 și 1785 ale domnului secretar Ludovic Siess, despre tumultul și răscoala neamului românesc din Transilvania împotriva nobilimii și de asemenea împotriva națiunii maghiare, trimise din timp în timp la Kis Marton (Eisenstadt), domnului arhivar Johann Michael Schenk]
- X. Ignaz von Egermann, *Bemerkungen über die, in Siebenbürgen Anno 1784 für geweste Rebellion des Wallachischen Volkes, woher die Grund Ursachen gesucht werden können, und wie in Zukunft derley Ausschweifungen besser gesteuert werden könnte* [Observații asupra răscoalei poporului român din Transilvania întimplată în anul 1784, unde pot fi căutate cauzele principale și în ce fel vor putea fi stăvilite mai bine în viitor astfel de rătăcirii]
- XI. [Anonim] *Hora erdélyi támadásának és gyilkolásinak diariuma, 1784* [Jurnalul atacului și faptelor din Transilvania ale lui Horea. 1784]
- XII. [Anonim], *Detaille derer in Siebenbürgen entstandenen Unruhen derer Wallachischen Unterthanen* [Amănunte asupra tulburărilor din Transilvania ale iobagilor români].
- XIII. Benkő József, *Erdélyi oláh nemzet képe. Lefesté III könyvekben Benkő József közőp-ajtai prédikátor, erdővidéki esperes és hárlemi tudományos társaságbeli tag* [Icoana națiunii române din Transilvania. Zugrăvită în trei cărți de Benkő József, predicator de Aita de Mijloc, protopop în părțile Ardudului și membru al Societății de științe din Harlem]
- XIV. [Ziarul călugărilor minoriți din Arad. Insemnări]
- XV. [Anonim], *Nemes Hunyad vármegyében történt veszedelmek, égetések, vérontások és pusztítások rövid de igen szomorú summája* [Suma scurtă, dar foarte tristă, a pericolelor, arderilor, vărsărilor de sînge și ruinărilor întimplate în nobilul comitat Hunedoara]

XVI. Rettégi György, <i>Emlékirata. (1718—1785)</i> [Memorial (1718—1785)] . . .	419
XVII. [Anonim], <i>Tekintetes nemes Kolos vármegye nemes rendjeinek az olá támadás alkalmatosságával táborba lett szállásoknak rövid, de igaz leírása</i> [Descrierea scurtă, dar adevărată, a chipului în care au pornit la oaste nobilii din onoratul și nobilul comitat al Clujului cu prilejul ridicării românilor]	422
XVIII. Johann Theodor Hermann, <i>Die Hora'schen Unruhen, 1784—1785, und die Lage der Unterthanen in Siebenbürgen im Allgemeinen</i> [Răscoala lui Horea, 1784—1785, și starea iobagilor din Transilvania în general]	435
INDICE	459